

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Speciální škola pro žáky s více vadami Kladno, Pařížská 2199

Pařížská 2199, 272 01 Kladno - Kročehlavy

Identifikátor školy: 600 044 661

Zřizovatel: Město Kladno, nám. Starosty Pavla 44, 272 00 Kladno

Školský úřad Kladno, K Nemocnici 2007, 272 01 Kladno

Termín konání orientační inspekce: 2 - 5. květen 2000

Čj.	031 213/00-4041
Signatura	ob3zt102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola pro žáky s více vadami zahájila svou činnost v roce 1991. Jejím zřizovatelem je Město Kladno, hospodaří jako příspěvková organizace. V letošním školním roce jsou 24 žáci vzděláváni ve čtyřech třídách pomocné školy (v jedné z nich jsou vzděláváni žáci s autizmem), 51 žák v sedmi třídách zvláštní školy. Součástí školy jsou mateřská škola pro žáky s více vadami, školní družina a jídelna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy

Hodinová dotace předmětů a výchovných složek je v zásadě shodná s doporučením uvedeným v realizovaném vzdělávacím programu MŠMT ČR čj. 24 035/97-22. Výuka je organizována v blocích v integrujícím pojetí, jednotlivé předměty a složky se prolínají. Tematické plány učiva vypracované téměř pro každého žáka jsou v podstatě individuálními plány, které zohledňují konkrétní zdravotního postižení. Plány jsou funkční, vyučující je v pravidelné periodě vyhodnocují, popřípadě podle potřeby upravují. Na všechny zhlédnuté hodiny se vyučující pečlivě připravili. V plánování a přípravě výuky výrazně převládají pozitiva.

Ve dvou ze třech sledovaných výukových bloků výuku zajišťovaly odborně a pedagogicky způsobilé učitelky, druhým pedagogickým pracovníkem je v každé třídě vychovatelka. Prostorové podmínky velmi dobře vyhovují. Třídy svým uspořádáním vytvářejí strukturované prostředí s koutky pro individuální práci se žáky i pro skupinovou činnost. Ke třídě přípravného stupně patří také relaxační místnost. Na vynikající úrovni je vybavení učebnicemi a speciálními didaktickými pomůckami, k dispozici jsou počítače s odpovídajícími výukovými programy. V psychohygienických podmínkách rovněž převažují pozitiva. Třídy jsou podnětné, s vysokou estetickou úrovní, žákovský nábytek má nastavitelnou výšku pracovní plochy. Vyučující zohledňovali individuální pracovní tempo, často zařazovali relaxační cvičení, přiměřeně reagovali na případný pokles zájmu žáků o výuku.

V organizaci vyučovacího procesu bylo zřetelné zohledňování rozdílu ve stupni mentálního rozvoje jednotlivých žáků, v míře osvojení správných návyků a porozumění vydávaným pokynům. V některých případech vyučující pro větší porozumění mluvní projev doprovázeli alternativními formami komunikace – využívali obrázky, znaky do řeči, gesta. Výrazně převládala individuální práce co do náročnosti úkolu i výukových metod. Maximálně bylo uplatňováno názorné vyučování, výuka byla zaměřená výhradně prakticky. Důraz byl kladen na výchovný charakter vyučování, především u mladších žáků s cílem osvojení základů sebeobsluhy, hygieny a pravidel společenského chování. Všechny dostupné pomůcky byly maximálně účelně využívány. Veškeré nové pojmy byly procvičovány ve vztahu k činnostem a jevům již žákům velmi dobře známým. Záměrnou pozornost a volní vlastnosti žáků vyučující rozvíjeli neustálým povzbuzováním a střídáním činností, vhodnými podněty je vedli k dokončení úkolu.

Učitelky vytvářely pro výuku příjemnou atmosféru, velmi dobře využívaly emocionalitu žáků, jejich výkony bezprostředně hodnotily pochvalou.

Řečové dovednosti žáků byly rozvíjeny hlavně formou různých říkanek, které současně plnily funkci motivační. Úroveň komunikativních dovedností žáků odpovídá typu školy.

Výuka v pomocné škole je hodnocena jako vynikající.

Výuka v autistické třídě

Žáci jsou vzděláváni na základě individuálních výchovně vzdělávacích programů, které odpovídají specifickým možnostem a potřebám jednotlivých dětí. Plány jsou funkční, jsou pravidelně vyhodnocovány a inovovány. V zásadě je možné konstatovat, že žáci jsou vyučováni podle učebního plánu doporučeného ve Vzdělávacím programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. Jako nedostatek bylo zjištěno, že tři žáci nejsou hodnoceni na vysvědčení ze všech předmětů, což je v rozporu s ustanovením § 11 odst. 8 Vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Pro příští školní rok má ředitelka v úmyslu zřídit rehabilitační třídu, do které budou tito žáci vzhledem ke svým rozumovým možnostem přeřazeni.

Hospitováno bylo v bloku předmětů čtení, psaní, počty, smyslová výchova. V současné době není výuka zajištěna pedagogy s odpovídajícím vzděláním, jako vedoucí učitelka působí vyučující se středoškolským vzděláním, která doposud pracovala pod vedením zkušené odborně i pedagogicky způsobilé kolegyně. Na výuku se připravuje pečlivě, její přístup k žákům je příkladný. Materiální podmínky jsou vynikající. V hodinách je běžně využívána PC technika s vhodnými výukovými programy a všechny dostupné pomůcky, jichž má škola dostatek. Každý žák má vyhrazen svůj stálý pracovní kout i místo stolu, u kterého se učí všechny děti společně. Klidné a jisté vystupování pedagoga kladně ovlivňovalo celý průběh výuky. Ta byla organizačně příkladně připravena, vyznačovala se výhradně individuální prací, názorností a nápaditou motivací. Zvolené metody a formy výuky plně odpovídaly potřebám jednotlivých dětí. Příznivá atmosféra kladně ovlivňovala zájem a aktivitu žáků.

Komunikace byla založena na bezmezné důvěře dětí k učitelce, která jedná s taktem a respektuje jejich individuální zvláštnosti. Pomůckou pro komunikaci je „Týdenní nástěnka každého dítěte“, tzv. program TEACCH.

Plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky jsou zcela příkladné. Nevyhovující jsou personální podmínky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti. Oblast organizování vyučovacího procesu, včetně použitých metod, forem práce, motivace, komunikace a interakce je zcela mimořádná.

Celkově je kvalita výuky v autistické třídě hodnocena jako vynikající.

Zvláštní škola

Blok přírodovědních předmětů (matematika, prvouka, zeměpis, chemie)

Výuka přírodovědních předmětů se řídí schváleným učebním dokumentem, časové tematické plány učiva jsou většinou časovým rozčleněním látky do jednotlivých měsíců, týdnů případně hodin, zpravidla ve stejném sledu v jakém je uvedeno v učebních osnovách. Příprava na výuku měla většinou vynikající a velmi dobrou úroveň, co se týče jejího obsahu a stavby i přípravy pomůcek, nedostatky v přípravě na vyučování byly zjištěny ojediněle. Celkově v plánování a přípravě výuky převažují pozitiva.

Personální struktura pro výuku sledovaných předmětů je dobrá, polovina učitelek splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Škola je velmi dobře vybavena učebními texty a pomůckami, včetně speciálních. Nadprůměrné je i vybavení audiovizuální a počítačovou technikou, v každé třídě je k dispozici počítač s odpovídajícími výukovými programy často a účinně využívanými ve výuce. V dodržování psychohygienických zásad nebyly mezi jednotlivými hodinami zásadní rozdíly. Učitelky většinou účelně člení hodiny a zásadám duševní hygieny většinou věnují potřebnou pozornost (ve dvou případech byla překročena délka vyučovací hodiny). Celkově v hodnocení psychohygienických podmínek převažují pozitiva.

Téměř ve všech hodinách nebo alespoň jejich částech byla zaznamenána vnitřní diferenciaci a individualizace výuky. Frontální organizaci výuky zařadila polovina vyučujících, z toho pouze jedna po celou vyučovací jednotku. Kladem všech hodin je tolerování individuálního tempa i možností žáků (zadávaní nestejně náročných úkolů, různé formy názorné výuky, nahrazování psaného písma používáním tiskátek...). Vyučující velmi dobře navozovali aktivní přístup dětí při získávání, ověřování a utvrzování znalostí a dovedností. Vynikající úroveň měla hodina matematiky ve třetím ročníku, která se vyznačovala velmi tvořivým přístupem učitelky, účelným řízením vyučovacího procesu, žákům byly zadávány diferencované úkoly, pro rychlejší žáky měla vyučující připraveny doplňující činnosti. Další dvě hodiny měly po organizační stránce velmi dobrou úroveň, i pro ně byl příznačný individuální přístup, účelné využívání pomůcek a dostatečný prostor pro procvičování učiva. V jednom případě byl zařazen náročný úkol přesahujícího požadavky osnov, navíc pro všechny žáky a s věcnými chybami. Vedle erudovaně vedené výuky inspekce zaznamenala i některé nedostatky. Hodina matematiky v šestém ročníku se vyznačovala neefektivním rozvržením činností s následnými prostoji v práci žáků a hodnocením s prvky ironie. Objektivita hodnocení této hodiny byla do jisté míry narušena skutečností, že vyučující pracovala se žáky první vyučovací hodinu po více jak měsíční absenci. Velmi dobrou úroveň měla výuka zeměpisu. Byla charakteristická vysokou názorností a využíváním vlastních zkušeností žáků. Učitelka vzbudila zájem žáků o činnost promyšlenou aktualizací učiva, efektivně zařazovala samostatné vyhledávání nových informací žáky. Stavba hodiny prvouky byla klasická, s frontální organizací a přílišným verbalismem učitelky. Velmi dobře byla organizována hodina chemie. Vyučující žákům pokyny formulovala jasně, případně je znovu vysvětlila. Pro prezentaci nového učiva dobře využila mezipředmětových vztahů s přírodopisem a demonstrační pokus. Učitelka si předváděný pokus předem dobře nepřipravila, což se projevilo menšími technickými problémy při jeho realizaci. V žádné hodině nechybělo závěrečné shrnutí učiva. Celkově jsou v organizaci a metodách výuky pozitiva a negativa v rovnováze.

Základními motivačními faktory ve sledovaných hodinách byly aktualizace učiva, ojediněle jeho praktické využití, laskavý a vstřícný přístup k žákům, povzbuzování a pochvala. Hodnocení je pojímáno jako součást vyučovacího procesu. Učitelky průběžně sledovaly, zda žáci probíranému učivu rozumějí. Metody pravidelné zpětné vazby mají velmi dobrou úroveň, jsou adekvátní, účinné a efektivní, stejně jako motivace žáků k činnostem.

Ve spolupráci a komunikaci vyučujících se žáky převažují kladná hodnocení. Vzájemné vztahy jsou založeny na porozumění a důvěře, kázeň žáků je přirozená. Dílčím nedostatkem je malá pozornost věnována vyučujícími rozvoji souvislejšího mluvního projevu.

Výuka předmětů s přírodovědním zaměřením je celkově hodnocena jako nadprůměrná.

Český jazyk, řečová výchova

Časová dotace v hospitovaných předmětech odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Ve sledovaných vyučovacích jednotkách byly učební osnovy dodržovány. Výuka mezi jednotlivými ročníky je kontinuálně zajišťována tematickými plány a na sebe navazujícími řadami učebnic a pracovních sešitů. Plánování a příprava výuky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka byla sledována u sedmi učitelek, z nichž čtyři splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve speciální škole, tři hodiny byly odučeny neaprobovaně. Výuka probíhala v kmenových učebnách, které svým zařízením splňují požadavky podnětné výuky a jejichž úprava působí velmi pěkným estetickým dojmem. Vzhledem k počtům žáků jsou učebny prostorově vyhovující. Psychohygienu vyučovacího procesu byla zajištěna vhodným členěním výuky a ve většině hodin i zařazováním relaxačních

prvků. Personální podmínky jsou průměrné, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Struktura hodin většinou odpovídala výukovým cílům, věku a možnostem jednotlivých žáků, často byl uplatněn individuální přístup. Téměř všichni vyučující účelně využívali dostupné učební pomůcky, učebnice a učební texty, didaktická technika nebyla použita v žádné z hospitovaných hodin. Z hlediska organizace, forem a metod výuky byly mezi sledovanými hodinami rozdíly. Rozmanité vyučovací metody, pestrá náplň, střídání činností byly zaznamenány ve čtyřech případech, v ostatních zvolené metody vždy nevytvářely dostatečný prostor pro aktivní učení, rozvoj komunikace žáků a práci ve skupinách. Zadání domácích úkolů vhodně navazovalo na probíranou učební látku. Ve všech třídách jsou písemnosti žáků pravidelně kontrolovány a opravovány. Negativem je známkování nedostatečnou za nevypracovaný domácí úkol (u jednoho žáka ve dvou případech). Organizace, formy a metody výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Vyučující při výuce aktualizovali učivo, zařazovali mezipředmětové vztahy, navazovali na vlastní prožitky žáků, za předvedený výkon děti chválili. Některé hodiny postrádaly úvodní motivaci, sebekontrolu a sebehodnocení žáků učitelé ve výuce neuplatňují. Práce s chybou je vhodně využívána. V motivaci a hodnocení celkově převažují pozitiva.

Komunikace ve výuce vychází z dohodnutých pravidel jednání, která byla ve sledovaných hodinách respektována, je převážně založena na vzájemné důvěře. Úroveň komunikativních dovedností žáků odpovídá typu školy. Interakce a komunikace je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově je výuka českého jazyka a řečové výchovy hodnocena jako velmi dobrá s převahou pozitiv.

Pracovní vyučování

Týdenní hodinová dotace odpovídá schválenému vzdělávacímu programu. Tematické plány učiva jsou většinou obdobou obecného obsahu předmětu v jednotlivých ročnících podle učebních osnov, konkrétnější rozpracování (výrobky, pomůcky, materiál) v nich uvádějí jen někteří vyučující. Charakter a obsah praktických činností je ovlivňován personálním obsazením výuky, kterou ve všech hodinách vedou ženy. Náplň pracovního vyučování zejména ve složce dílenské práce je velmi často spíše výtvarnou než pracovní činností. Plánování a příprava výuky je hodnocena jako průměrná, s pozitivy a negativy v rovnováze.

Dvě z pěti sledovaných vyučovacích hodin byly odučeny učiteli s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí, tři učitelé se středoškolským vzděláním. Pro výuku pracovního vyučování má škola k dispozici cvičnou kuchyňku jen s nezákladnějším vybavením, nevhodně umístěnou a nedostatečně vybavenou školní dílnu (pouze dva pracovní stoly na chodbičce před sborovnou). Jako školní pozemek funguje rozlehlá zahrada, ale pro výuku pěstitelských prací je využívána jen její malá část. Přesto byl jediný osázený záhonek v době inspekce zaplevelený, další dva byly ještě neobdělané. Velmi často je v hodinách pracovního vyučování zařazována práce v keramické dílně, je využíván hrnčířský kruh, žáci se též učí pracovat na tkalcovském stavu. Sledovaná výuka probíhala v kmenových učebnách a na školní zahradě. Celkově jsou v podmínkách výuky pracovního vyučování značné rezervy.

Dvě hodiny byly zaměřeny na práci na pozemku - odplevelování záhonu a jeho úprava, ošetřování trávníku vyhrabáváním. Ve třech zhlédnutých hodinách dílenských prací žáci pracovali převážně s papírem, látkou a drobným materiálem. Kladem bylo ztvárnění nápaditých témat. Všechny organizační pokyny byly srozumitelné a přiměřené věku i možnostem žáků. Učitelé některým žákům poskytovali podle potřeby individuální pomoc, většina žáků pracovala aktivně a se zájmem. Organizace výuky, používané formy a metody

práce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách byla zařazena vstupní motivace, také v jejich průběhu byli žáci většinou (i v případě nezdaru) povzbuzováni k další práci. V žádné hodině nechybělo závěrečné zhodnocení. Motivace a hodnocení má velmi dobrou úroveň.

Učitelky respektovaly individualitu žáků, vzájemná komunikace byla přirozená, žáci byli mezi sebou vstřícní a tolerantní. Interakce a komunikace vykazuje celkově pozitiva nad běžnou úroveň.

Celkově je kvalita výuky pracovního vyučování hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy ve své současné koncepci vychází z analýzy zkušeností předchozích let a dokonalé znalosti současného stavu. Systém plánování je pojat jako ucelený komplex úkolů jednotlivých částí školy a jejich činností. Výchozími materiály jsou *Koncepce školy* zpracovaná na období 1997 - 2000 a *Roční plán školy*. Koncepční záměr postihuje jednak cíle školy pokud jde o vzdělávací program, dále materiálně technické zabezpečení a zkvalitnění podmínek provozu školy. Obsahuje kulturní, sportovní, zájmovou oblast a oblast spolupráce (s rodiči, odbornými pracovišti a dalšími institucemi). Nechybí zahrnutí kontroly realizace vytčených cílů. Všem pracovníkům školy byla umožněna účast na stanovení všech hlavních cílů školy. Záměry v personální oblasti - zajistit pro výuku plně pedagogicky a odborně způsobilé pracovníky jsou dlouhodobějšího charakteru. Podařilo se získat na částečný úvazek ekonomickou pracovníci pro úsek hospodaření školy a výpočet mezd, v současné době je prioritou personálně zabezpečit provoz školní jídelny. Prozatím je školní stravování zajišťováno sousední základní školou.

Jasně stanovené cíle v materiálně technické oblasti jsou plněny průběžně v návaznosti na finančních možnostech zřizovatele. Podařilo se vybavit všechny třídy PC technikou, počítače byly pořízeny i pro práci učitelů a pro školní jídelnu, byla zřízena keramická dílna, vybavena relaxační místnost pro žáky pomocných tříd a provedena výměna věšáků v žákovských šatnách.

Nad rámec výchovně vzdělávacího procesu škola zajišťuje a poskytuje žákům komplexní lékařskou, rehabilitační, psychologickou a logopedickou péči, realizována je též na profesionální úrovni canisterapie. Základní učební plán žáků autistické třídy je rozšířen o nepovinný předmět arteterapii, jako nepovinný předmět pro těžce mentálně postižené žáky je nabízena ergoterapie. Podle vlastního výběru můžou děti navštěvovat zájmový kroužek výtvarný, pletení, jógy a řemesel.

Roční plán školy vychází z analýzy předcházejícího roku, v jednotlivých částech se podrobně zabývá stěžejními oblastmi činností v tomto školním roce. Uvádí konkrétní úkoly, které mají být realizovány na úseku výchovně vzdělávací práce, řídicím, personálním i materiálním, pojmenovává všechny oblasti spolupráce. Je v něm zachyceno cílené plnění koncepce školy. Plán je adresný s termíny realizací, uvádí zodpovědného pracovníka. Kladem je následné rozvedení v měsíčních a týdenních plánech. Plán hospitační a kontrolní činnosti přehledným zpracováním umožňuje okamžitou orientaci ve stanovených úkolech pro každý měsíc školního roku.

Plánování je pojato jako ucelený systém, vymezuje základní cíle v jednotlivých oblastech života školy. Konceptní záměry jsou průběžně naplňovány. Kvalitou, rozsahem a účelností je plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy má jasně stanovena pravidla fungování, je propracovaná a umožňuje efektivní řízení. Organizační struktura školy a povinnosti pracovníků jsou písemně stanoveny v *Řádu školy*. Kompetence zástupkyně, výchovné poradkyně, ekonomky, vedoucí vychovatelky a ostatních pracovníků vymezila ředitelka pracovními náplněmi. Poradním orgánem je pedagogická rada, porady vedení, závodní organizace ČMOS. Počty žáků ve třídách jsou v souladu s ustanovením § 3 Vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 a 2 výše uvedené vyhlášky. Důležitým článkem organizačního systému jsou každodenní krátké ranní porady vedení s vyučujícími. Informovanost rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání a o chování dětí zabezpečují především vyučující předmětů (prostřednictvím žakovských knížek, notýsků) a třídní učitelé (informativní schůzky, letos organizované čtyřikrát). Třetím rokem pracuje ve škole žakovský parlament, kde jsou zástupci z každé třídy. Jedenkrát v měsíci mají žáci možnost navrhnout školní zájmové akce a případně se spolupodílet na jejich přípravách.

V rámci orientační inspekce bylo kontrolováno vedení následující dokumentace:

- *řád školy* není sice členěn podle ustanovení § 15 Vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších úprav, zabývá se však všemi stanovenými oblastmi, obsahuje rovněž ustanovení o právech dítěte,
- *záznamy z pedagogických rad* - vedeny přehledně, jsou dokladem předávání závazných pokynů, vždy jsou opatřeny podpisy přítomných,
- *kniha úrazů* je vedena náležitým způsobem,
- *personální dokumentace* obsahuje náležitosti vymezené čl. 3 odst. 1 písm. a) Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, které vydalo MŠMT ČR dne 15. dubna 1996 pod čj. 16 969/96-42,
- *osobní údaje o žácích* jsou uloženy tak, aby k nim měly přístup pouze oprávněné osoby,
- *třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy* jsou vedeny s drobnými formálními nedostatky. Při namátkové kontrole bylo zjištěno, že jsou tři děti nesprávně vykazovány s kombinovanou vadou (ve skutečnosti se jedná pouze o mentální retardaci),

Vedení školy dbá vhodným způsobem o prezentaci zařízení na veřejnosti (výstavy výrobků dětí, kulturní a sportovní akce a pod.).

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků spočívá jednak v plánovitém rozdělování úkolů, jednak ve funkčním operativním řízení. Jeho hlavním nástrojem jsou každodenní ranní porady, které řeší otázky související s běžným životem školy, organizační záležitosti, případně aktuální pedagogické problémy. Informačním centrem je průběžně aktualizovaná nástěnka ve sborovně. Vedení je v komunikaci vůči pracovníkům otevřené, upřednostňuje přímé osobní jednání. O tom, že je zavedený systém velmi dobře akceptován, svědčí vstřícná atmosféra mezi všemi pracovníky. V řídicím stylu ředitelky jsou významné demokratické prvky. Pracovníci se mohou na řízení

školy aktivně podílet (navrhují projekty a akce školy, spolupracují na tvorbě kritérií pro přiznávání nadtarifních složek platu, podávají návrhy na zakoupení učebních pomůcek apod.).

Pedagogický sbor je podněcován k dalšímu vzdělávání. Jeho vysokému zájmu o rozšiřování odborných znalostí odpovídají i finanční prostředky vynaložené za účast na seminářích a kurzech. V rámci přerozdělování rozpočtu školy byla zmiňovaná částka více jak dvojnásobná, část vzdělávacích akcí si hradí i sami vyučující. Přehled absolvovaných seminářů a kurzů svědčí o jejich promyšleném výběru s ohledem na specifické potřeby školy (zaměření na terapeutické a zájmové aktivity). Práce žáků, kterými je škola bohatě vyzdobena a hospitační vstupy realizované v rámci inspekční činnosti dokládají využívání nových poznatků v pedagogické praxi. Systém metodické pomoci začínajícím a novým učitelům je založen na důvěře v osobní odpovědnost zkušených pracovníků, metodické orgány nejsou zřízeny. Ředitelka pouze jmenovitě stanoví uvádějící učitelky, nevyžaduje od nich plán, jejich činnost nekontroluje. Vzhledem ke kvalitě vyučovacího procesu, není toto zjištění hodnoceno jako zásadní nedostatek. V metodickém vedení jsou dílčí rezervy pouze v pracovním vyučování, kde byly zjištěny nedostatky v plánování. Chybí sestavení ucelené řady dovedností a vzorových výrobků, které by žáci měli v jednotlivých etapách vzdělávání v rámci svých možností zvládnout. Důsledkem jsou rezervy v zajištění kontinuity výuky tohoto předmětu a jeho zaměření spíše na výtvarné činnosti. K předávání informací ze vzdělávacích akcí a sdělování zkušeností jsou využívány zmiňované ranní porady.

Ředitelka má vytvořený systém hmotného a morálního stimuluování pracovníků, který je všem znám. Většina kritérií, za jejichž plnění jsou přidělovány nadtarifní složky platu, je funkční. Některá ale patří k základním povinnostem pracovníků (pedagogický dozor nad žáky, výuka nepovinného předmětu), kvalitu řízení výchovně vzdělávacího procesu vůbec nezohledňují. Diference v přiznaných částkách je motivující, hodnocení je s pracovníky projednáváno.

Škola pravidelně provádí vlastní sebehodnocení, průběžně se vyhodnocuje plnění měsíčních plánů. Hodnocení obsahuje rovněž výroční zpráva o činnosti školy, která uvádí relevantní informace a je zpracována v souladu s obecně závazným právním předpisem. Obsahuje však i některé údaje, které by neměly být zveřejňovány (rodná čísla pracovníků, jmenovitě dosažené vzdělání a jmenovitě hodnocení žáků), což je v rozporu s ustanovením § 3 Zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačním systému.

Ředitelka si vytvořila vlastní evaluační nástroje pro zjišťování výsledků učení. V závěru loňského školního roku zadala písemné práce z matematiky a českého jazyka ve všech ročnících zvláště školy. Výsledky písemných prací využila ke srovnávání se závěrečným hodnocením žáků vyučujícími. Vzhledem ke stupni mentálního a dalšího zdravotního postižení žáků nelze uvedené nástroje využít k objektivnímu posuzování výsledků učení a kvality řízení vyučovacího procesu jednotlivými učiteli.

Ve vedení a motivování pracovníků převažují pozitiva.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost postihuje všechny oblasti školy. Vedení má zpracovaný plán kontrol pro oblast výchovně vzdělávací práce, ve kterém si stanovilo hlavní cíle pro tento školní rok bez konkrétního vymezení termínů. Kontrola je prováděna formou hospitačních vstupů do vyučovacích hodin, kontrolou vykonávání pedagogického dozoru a vedení povinné dokumentace. Práci učitelek kontrolují ředitelka a její zástupkyně, vychovatelek vedoucí vychovatelka. Realizované hospitační vstupy jsou doloženy zápisy obsahujícími vytyčení hlavních kladů a nedostatků v práci vyučujícího včetně případného doporučení pro další práci. Systém následných kontrol je sice zaveden, ale v praxi využíván výjimečně, neboť hodnocení vzdělávacího procesu je většinou příznivé. Rozbory zhlédnutých hodin ukázaly, že obě vedoucí

pracovnice většinou postihnou všechny klady a nedostatky v práci učitelů, při hodnocení jsou kritické a taktní. Negativem je opomíjení kontroly a hodnocení kvality výchovného procesu v předškolním zařízení (dvě třídy), které je umístěno na elokovaném pracovišti. V tomto ani loňském školním roce v něm neproběhla ani jedna hospitace či jiná kontrola.

Díličí nedostatky byly shledány ve vedení pedagogické dokumentace. Namátkovým šetřením bylo zjištěno, že např. chybí některé údaje v třídních výkazech, v zápisech v žákovských knížkách jsou ponechávány neopravené chyby. V této oblasti kontroly jsou rezervy.

Kontrola je zaměřena i na plnění povinností provozních pracovníků. Rovněž o těchto kontrolách jsou pořizovány zápisy se stanovenými závěry, jejich plnění je dále sledováno. K závěrům z vykonaných kontrol se mají možnost pracovníci písemně vyjádřit, toto jejich vyjádření je součástí záznamu o kontrole.

Kontrolní mechanismy jsou v zásadě účinné, mají průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č.j.265/99-00,
- roční plán školy, koncepce školy, pracovní náplně zaměstnanců,
- třídní knihy, třídní výkazy, vybrané katalogové listy, evidence žáků,
- rozvrh hodin a přestávek,
- záznamy z pedagogických rad,
- osobní dokumentace žáků,
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/1999,
- vybraná personální dokumentace,
- žákovské knížky a notýsky,
- podkladová inspekční dokumentace,
- hospitační záznamy, písemnosti žáků.

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Výuka je ze 72 % zajišťována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pracovníkům s kratší praxí poskytují odbornou pomoc zkušení učitelé. Vyučující si doplňují odborné znalosti dalším studiem. Příznivý je též celkový věkový průměr (41 let) a stabilita pedagogického sboru.

Prostorové podmínky (velikost učeben) jsou pro stávající počty žáků ve třídách vyhovující. Trvale nevyhovující jsou podmínky pro výuku pracovního vyučování v oblasti dílenských prací, podmínky pro pěstítecké práce nejsou využity, rezervy jsou i ve vybavenosti školní kuchyně moderními spotřebiči. Tento nedostatek škola řeší větším zaměřením pracovního vyučování na výtvarné činnosti, pro jejichž realizaci má vhodné podmínky. Materiální podmínky jsou velmi dobré co do vybavenosti učebnicemi, pracovními sešity, učebními pomůckami a didaktickou technikou, vynikající je vybavení počítači a výukovými programy.

Celkově jsou podmínky pro práci školy velmi dobré.

Průběh vzdělávání

Řízení vyučovacího procesu je v jednotlivých hodinách hodnoceno ve škále od zcela mimořádné kvality, přes velmi dobrou až po průměrnou. Celkově vynikající je úroveň výuky v pomocné škole a v autistické třídě, nadprůměrná je kvalita výuky předmětů českého jazyka a řečové výchovy, bloku přírodovědních předmětů a pracovního vyučování.

Celkově převažují v kvalitě sledované výuky pozitiva nad běžnou úroveň.

Řízení školy

Plánování je svým rozsahem, administrativní úrovní a účelností velmi dobré. Koncepce školy je pojata globálně, je reálná. Stávající organizační systém je funkční, velmi dobře vyhovuje podmínkám školy. Ve vedení a motivování pracovníků převažují pozitiva, kontrolní systém je průměrný, s negativy a pozitivy v rovnováze.

Řízení je celkově velmi dobré.

Ve sledovaných oblastech je práce školy hodnocena celkově jako velmi dobrá, s drobnými a formálními nedostatky.

Ve využívání finančních prostředků přidělovaných škole ze státního rozpočtu byly shledány nedostatky. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že tři žáci byli ve výkazu o speciální škole uvedeni jako žáci s více vadami, přestože se jedná o žáky s diagnózou mentální retardace.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí inspekčního týmu: Mgr. Jiřina Veselá

.....

Členka týmu: PaedDr. Jitka Kozáková

.....

V Kolíně dne 28. května 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 6. 2000

Razítko

Mgr. Taťána Semančíková

.....

Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Kladno	2000-07-18	031 272/00-4041
Zřizovatel: Město Kladno	2000-07-18	031 271/00-4041

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány